

خصوصی سازی زنجیره تأمین کالاهای اساسی

مؤلف:

میثم جاهدی

انشارات آریا دانش

۱۳۹۰

سرشناسه	: جاهدی، میثم، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: خصوصی سازی زنجیره تامین کالاهای اساسی/ میثم جاهدی.
مشخصات نشر	: تهران: آریا دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۴۴۵ ص
شابک	: 978-622-6154-26-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: خصوصی سازی -- ایران -- جنبه های اقتصادی
موضوع	: Privatization -- Economic aspects -- Iran
موضوع	: خصوصی سازی -- ایران -- سیاست دولت
موضوع	: Privatization -- Government policy -- Iran
موضوع	: تدارکات بازرگانی -- مدیریت
موضوع	: Business logistics -- Management
موضوع	: توزیع کالا -- مدیریت
موضوع	: Physical distribution of goods -- Management
موضوع	: تدارکات بازرگانی -- ایران -- مدیریت
موضوع	: Business logistics -- Management -- Iran
موضوع	: خصوصی سازی -- جنبه های اقتصادی
موضوع	: Privatization -- Economic aspects -- Iran
موضوع	: توزیع کالا -- ایران -- مدیریت
موضوع	: Physical distribution of goods -- Iran -- Management
رده بندی کنگره	: ۳۸۵۰ / ج ۲ / ۱۳۰۰ / HD
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۹۲۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۱۲۵۱۳

نام کتاب : خصوصی سازی زنجیره تامین کالاهای اساسی

مولف: میثم جاهدی

ناشر: آریا دانش

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت: اول بهار ۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۵۴-۲۶-۰

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران خیابان ولیعصر نبش طالقانی مجتمع نور طبقه ۴ تلفن ۸۸۵۶۲۲۷۳

www.ariyadanehsh.ir

حق چاپ جهت ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۰.....	پیشگفتار
۱۳.....	فصل اول: مقدمه
۱۴.....	۱-۱- مقدمه
۱۹.....	فصل دوم: خصوصی سازی
۲۰.....	۱-۶-۲- تعریف خصوصی سازی
۲۲.....	۲-۶-۲- تاریخچه خصوصی سازی
۵۴.....	۲-۶-۳- سترهای مورد نیاز خصوصی سازی
۵۶.....	۲-۶-۴- روش های خصوصی سازی
۵۹.....	۲-۶-۶- اهداف خصوصی سازی
۵۹.....	۲-۶-۷- موانع خصوصی سازی در ایران
۷۹.....	فصل سوم: آشنایی با تعاریف و مجموعه های فعال و مرتبط با تأمین کالاهای اساسی
۸۳.....	۲-۳- کالا
۸۷.....	۲-۴- فرآیند مدیریت زنجیره تأمین گندم
۸۷.....	بخش اول: اجزاء
۱۰۹.....	الف- بخش دولتی
۱۱۰.....	ب- بخش خصوصی
۱۱۱.....	ج- بخش دولتی و خصوصی
۱۲۵.....	ظرفیت تولید آرد و ذخیره سازی گندم
۱۳۸.....	۲-۵- تأمین کالا در ایران
۱۸۱.....	بخش دوم: فرآیندها
۱۸۱.....	فرآیند تهیه و تأمین بذر و نهاده های کشاورزی [۱۱۰]
۱۸۴.....	فرآیند زراعت
۱۸۶.....	روش کرتی
۱۸۷.....	روش خطی یا فارویی
۱۸۷.....	روش نواری
۱۸۸.....	روش کشت بذر بر روی پشته های بلند
۱۹۱.....	انواع ضایعات گندم [۱۱۰]
۱۹۴.....	فرآیند خرید گندم از کشاورز [۴]

۱۹۷	فرآیند ذخیره سازی [۲۷]
۲۰۲	فرآیند تعیین درجه کیفی [۱۱۰]
۲۰۷	فرآیند حمل و نقل [۱۱۰]
۲۰۹	فرآیند واردات
۲۱۴	فرآیند تولید [۱۱۰]
۲۲۳	فرآیند صادرات [۱۱۰]
۲۲۶	فرآیند توزیع و فروش
۲۲۹	فرآیند مدیریت اطلاعات
۲۲۹	مشکلات موجود در زنجیره تأمین گندم، آرد و نان
۲۳۲	زنجیره تأمین قند و شکر
۲۴۵	بخش اول: اجزاء
۲۴۵	تأمین کنندگان تأمین کنندگان [۲۶]
۲۴۸	تأمین کنندگان
۲۵۳	تولید کنندگان [۵]
۲۵۷	توزیع کنندگان
۲۵۹	مشتریان
۲۶۳	تسهیل کنندگان
۲۷۲	بخش دوم: فرآیندها
۲۷۳	تهیه و تأمین یذر و نهاده‌های کشاورزی
۲۷۵	زراعت
۲۹۳	تولید شکر [۳۷]
۲۹۸	تصفیه شکر خام
۳۰۲	بسته‌بندی شکر [۵]
۳۰۳	واردات
۳۰۴	۱-۲- صادرات [۵]
۳۰۶	حمل و نقل [۵]
۳۰۷	ذخیره‌سازی و انبارداری [۵]
۳۱۱	مشکلات موجود در زنجیره تأمین قند و شکر
۳۱۲	فصل دوم: زنجیره تأمین روغن
۳۱۳	مروری بر صنعت روغن نباتی [۱۳]
۳۲۰	کلزا در ایران
۳۲۳	تولید دانه‌های روغنی در ایران [۱۴]
۳۲۷	بخش اول: اجزاء

۳۲۷	تأمین کننده تأمین کنندگان [۱۱۰]
۳۳۱	تأمین کنندگان
۳۴۰	تولید کنندگان
۳۴۶	توزیع کنندگان
۳۴۷	مصرف کنندگان
۳۵۱	تسهیل کنندگان
۳۶۰	بخش دوم: فرآیندها
۳۶۰	فرآیند زراعت
۳۶۷	فرآیند ذخیره سازی و انبارداری
۳۷۱	فرآیند تولید، غن
۳۸۰	واردات دا: های غنی [۱۳]
۳۸۲	فرآیند صادرات []
۳۸۴	فرآیند حمل و نقل
۳۸۵	فرآیند توزیع و فروش
۳۸۸	مشکلات زنجیره تأمین روش
۳۸۹	فصل سوم: زنجیره تأمین برنج
۳۸۹	مقدمه [۳۸]
۳۹۶	بخش اول: اجزاء
۳۹۶	تأمین کننده تأمین کنندگان
۳۹۶	تأمین کنندگان
۳۹۸	منبع: آمارنامه وزارت جهاد کشاورزی ۹۳-۹۲
۳۹۸	وارد کنندگان برنج
۴۰۱	توزیع کنندگان
۴۰۱	مشتریان [۱۱۰]
۴۰۲	تسهیل کنندگان
۴۰۷	بخش دوم: فرآیندها
۴۰۷	مقدمه
۴۰۷	تهیه و تأمین بذر و نهاده های کشاورزی
۴۰۹	فرآیند زراعت [۶]
۴۱۶	فرآیند خرید تضمینی برنج
۴۱۷	فرآیند تولید برنج از شالی
۴۱۸	فرآیند ذخیره سازی
۴۱۹	فرآیند واردات

۴۲۱		فرآیند حمل و نقل
۴۲۱		فرآیند توزیع و فروش
۴۲۳		جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۳۰		فصل چهارم: عوامل کلیدی مؤثر بر موفقیت خصوصی سازی زنجیره تأمین کالاهای اساسی
۴۳۷		منابع

پیشگفتار

از اواخر دهه ۱۹۷۰ خصوصی سازی به عنوان یک هدف غالب در سیاست‌های کلی دولت‌ها درآمده است و هر کشور بنا بر شرایط خاص خود مدلی را از خصوصی سازی دنبال کرده است. شروع برنامه‌های خصوصی سازی در ایران به پیدایه سازی الگو و سیاست‌های تعدیل اقتصادی صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در دوران سازندگی بر می‌گردد. پس از انقلاب (که منجر به دولتی شدن بخش عظیمی از اقتصاد ایران شد) به تدریج حجم دولت بزرگتر شد. در دوران سازندگی و با اجرای سیاست‌های تعدیل اقتصادی و پیدایه سازی الگوی خصوصی سازی دیکته شده از سوی سازمان‌های بین‌المللی برای برون رفت از بحران‌ها و دستیابی به رشد اقتصادی مناسب نخستین گام‌ها در جهت کاسته شدن از نقش دولت در بازار و اقتصاد برداشته شد. برای یک خصوصی سازی موفق حداقل نباید توان و کارایی بخش خصوصی از دولت کمتر باشد چرا که در غیر این صورت هدف اصلی از خصوصی سازی که همان افزایش کارایی است محقق نمی‌شود.

پس از جنگ جهانی دوم دخالت دولت‌ها در اقتصاد به حدی افزایش یافت که دولت در اغلب اقتصادهای آزاد و مختلط مسبب افتاد برنامه‌ای، از طریق اهرم‌های اجرایی خود (بنگاه‌های دولتی) نقش فعالی به خود گرفت (کمیجانی، ۱۳۸۲، ص ۲۰). تا این که با آغاز دهه ۱۹۷۰ مشکلات و ناکامی‌های اقتصادی جهان عرب زمینه را برای طرح انتقادات و شک و تردید نسبت به دخالت دولت در مسائل اقتصاد فراهم ساخت. ساخت طی سال‌های پس از جنگ جهانی دوم، کشورهای اروپایی تجارب کاملی از اداره شرکت‌های دولتی و انحصارات ملی به دست آورند. حاصل این تجارب که در عدم کارایی شرکت‌های دولتی خلاصه می‌شد، باعث شد شعار ملی کردن به ضد ملی کردن و بازگشت به مکارم بازار تبدیل شود (متوسلی، ۱۳۷۳، ص ۱۹۰) بدین ترتیب مجادلات نظری در محافل علمی در مورد دخالت دولت و متقاعد شدن مدیران و تصمیم گیران اجرایی و سیاسی کشورها نسبت به تخصیص غیر بهینه و ناکارآمد منابع تولید در اثر گسترش حجم دولت و بروز اختلالات در ابعاد مختلف اقتصادی، فکر و ایده‌ی بازنگری را در سهم و اندازه‌ی دخالت دولت جدی‌تر نمود و بار دیگر تئوری‌های کلاسیک توانست گوی سبقت را از تئوری‌های رقیب برآید. سرانجام در پایان

دهه‌ی ۱۹۷۰ و آغاز دهه‌ی ۱۹۸۰ در انگلستان و در پی آن در سایر کشورهای صنعتی توسعه یافته و برخی کشورهای در حال توسعه، بحث سیاست خصوصی سازی و کاهش حجم دخالت دولت به منظور رفع اختلالات به طور جدی مورد توجه قرار گرفت. اوج توجه به این موضوع در میان کشورهای در حال توسعه، هم زمان با شکست امپراتوری سوسیالیستی بود. کشورهای سوسیالیستی با کنار گذاشتن شعارها و سیاست‌های دولت سالاری خود زمینه و انگیزه‌ی کاهش دخالت دولت را از یک سو و میدان دادن به بخش خصوصی را از سوی دیگر فراهم آوردند و بدین ترتیب از اواسط دهه‌ی ۱۹۸۰ سیاست خصوصی سازی یکی از مهم‌ترین سیاست‌های تعدیل اقتصادی در کشورهای در حال توسعه تلقی شد (کميجانی، ۱۳۸۲، ص ۲).

دولت جمهوری اسلامی ایران نیز با توجه به تجربه‌ی چندین ساله‌ی عملکرد شرکت‌های دولتی در اقتصاد کشور و تجربیات اداره‌ی شرکت‌هایی که قبلاً در بخش خصوصی ایجاد و سازمان دهی شده بودند، لازم بود که شرایط لازم جهت خیزش سریع به سمت توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی جامعه در راستای بهینه سازی استفاده از منابع ملی، فرصت‌های موجود و دارایی‌های جامعه، تصمیم گرفت. با رای سیاست واگذاری شرکت‌های دولتی، عدم کارایی‌های گذشته را جبران نماید و با کنسولیم تصدی گری خود، از فرصت‌ها و نیروهای موجود به نحو مطلوب‌تری استفاده نماید (کميجانی، ۱۳۷۲، ص ۱۹).

کتاب حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر موفقیت خصوصی سازی و زنجیره تأمین (نظام مدیریت نظارت بر تأمین و موجودی) کالاهای استراتژیک و تأمین کالای اساسی توسط بخش خصوصی می‌باشد.

مطابق مصوبات دولت و در راستای فرآیند خصوصی سازی، وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت و معدن و تجارت در شرف واگذاری تعدادی از فعالیتهای اجرایی خود به بخش خصوصی می‌باشند. از جمله این فعالیتها تأمین کالاهای اساسی و استراتژیک کشور است. در این راستا وزارتخانه‌های مذکور به منظور نظارت بر روش اجرای فعالیتهای واگذار شده جهت اطمینان از میزان کمی و کیفی کالاهای تأمین شده و همچنین حصول اطمینان از سلامت اجرایی این فعالیتها، تصمیم به طراحی و اجرای نظام جامعی دارند تا با پیاده سازی

آن بتواند علاوه بر اعمال نظارت‌های مورد نیاز، با مدیریت قوی و مناسب از تأمین بموقع کالاهای اساسی توسط بخش خصوصی اطمینان حاصل نماید.

میثم جاهدی

بهار ۱۳۹۵

www.ketab.ir